

Valg og foreningsdemokrati

Representantskapet vedtok i 2006 å opprette et eget sentralt næringsutvalg, forkortet til SNU. Utvalget skulle være et rådgivende og konsultativt organ for hovedstyret i saker som angår næringsdrift. Verken oppgavene eller selve vedtektsfestingen av utvalget forårsaket særlig med diskusjon blant representantene. Når vi kom til valgordningen var derimot meningene mer delte. Hovedstyret foreslo at to utvalgsmedlemmer med vararepresentanter skulle velges på Næringspolitisk forum, og at lederen skulle pekes ut av hovedstyret blant styrets privat- praktiserende medlemmer.

Det kom atskillige innvendinger mot dette forslaget, og enden på visa var at hovedstyret lovet å gjennomgå saken på nytt og fremme forslag til ny valgordning på representantskapsmøtet i 2007. Det er vi i ferd med å gjøre. I den sammenhengen har vi sett på en valgordning tilsvarende den som gjelder for forhandlingsvirksomheten i offentlig sektor. Da ville Næringspolitisk forum velge sin leder med automatisk representasjon inn i hovedstyret, på samme vis som Lønnspolitisk forum gjør det med det sentrale forhandlingsutvalget - SF. I og for seg en grei ordning. Men det er her vi møter en del skepsis i organisasjonen. Mange mener at vi da er tilbake til tiden med to frittstående søyler, og at vi får tilbake den fragmenterte foreningsstrukturen som vi ville vekk fra i 2001.

Hovedavtalene, som regulerer spillereglene mellom arbeidsgiver og arbeidstaker blant annet i offentlig sektor, legger føringer på hvordan til-

litsvalgssystemet skal være. Det er bakgrunnen for at vi har fått et til dels detaljert regelverk for tillitsvalgtordningen i offentlig sektor. Da ordningen ble vedtektsfestet i 2001, var det imidlertid helt klart at det er NTF som er tariffpart i de avtaler vi inngår med arbeidsgiver. Men for å få en god forhandlingsordning er myndigheten til å forhandle og eventuelt vedta eller forkaste forhandlingsresultater delegert til SF og de lokale utvalg av tillitsvalgte.

Vi har etter hvert fått mange forhandlingsområder, og storparten av de offentlige ansatte får nå sin lønn fastsatt lokalt – noe som har gjort det nødvendig med omfattende opplæring og trening for de tillitsvalgte. NTFs organisering av denne virksomheten har vist seg å fungere godt, og det er kanskje ingen grunn til å endre ordningen – bortsett fra på et punkt, nemlig den formelle representasjonen inn i hovedstyret.

Hvorfor? Ifølge strategiplanen skal NTF søke en styringsstruktur som oppfyller kravene til demokratisk styre og effektiv ledelse av foreningen. Og da nærmer vi oss denne sakens kjerne: Hvor skal den egentlige makten ligge? Det er ingen tvil om at det øverste styrende organ i vår organisasjon er representantskapet. Det å samle foreningen i en felles struktur var det overordnede mål for avviklingen av de daværende ervervsgruppene fra 2002. Det var den gang en forutsetning at næringspolitikk skulle ligge i hovedstyret, eventuelt supplert med ad hoc utvalg.

Så kom det umiddelbart til syne behov for et næringspolitisk forum.

Hovedstyret så også behovet for å ha et eget utvalg som skulle arbeide med spørsmål knyttet til praksisdrift og næring, men fast tilknyttet hovedstyret. Dette har så langt fungert på en god måte. Nå gjenstår det å finne en valgordning som er demokratisk tilfredsstillende. Det ville vi kunne få ved å ha likelydende valgordninger for forhandlingsutvalget og næringsutvalget. Faren med dette er at vi risikerer å få utvalg som opptrer ved siden av hovedstyret, nærmest som en eller flere «stater i staten», slik noen følte det var i NTF på 1990-tallet. Det er en utvikling vi ikke ønsker.

Det er for tiden liten vilje til å gjøre noe med valgordningen i offentlig sektor. Men å likestille utvalgenes valgordning uten å foreta noen forandringer for forhandlingssektoren er problematisk. Jeg benytter derfor denne anledningen til å foreslå at vi inntil videre lager en annen ordning for næring, ved å forankre SNU tett til hovedstyret og tillegge utvalget oppgaver som opprinnelig tiltenkt. Når tiden er moden, lager vi en identisk valgordning også på forhandlingssiden. Dette foreslår jeg gjøres ved at forumene velger medlemmer til henholdsvis SF og SNU, mens utvalgslederne velges av representantskapet etter innstilling som fremmes gjennom valgkomiteen. Da er foreningsdemokratiet ivaretatt og vi har sikret den forankringen av både næring og forhandlingssektoren som foreningen fortjener.

Grimstad

Oppdater dine egne medlemsopplysninger
www.tannlegeforeningen.no